

Maria Parr Oskar en ik

met illustraties van Åshild Irgens

Lannoo

www.lannoo.com

www.de-leukste-kinderboeken.com

Registreer u op onze website en wij sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2025

ISBN 9789020962659 | D/2025/45/145 | NUR 282, 287

Oorspronkelijke titel: *Oskar og eg*

Copyright © Det Norske Samlaget, 2023

Noorse editie uitgegeven door Det Norske Samlaget, Oslo

Uitgegeven met toestemming van Saga Literary Agency

Tekst: Maria Parr

Vertaling: Bernadette Custers

Illustraties: Åshild Irgens

Vormgeving omslag: Studio Lannoo (Nele Reyniers)

Zetwerk: Mieke Smalle (www.mmmieke.be)

Dit boek kwam tot stand met steun van NORLA.

NORLA
Norwegian
Literature Abroad

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave zijn uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Ter nagedachtenis aan
Edit

DE KLEERKAST

of: een klap op je hoofd krijgen met de aardbol

Op de top van een heuvel in ons dorp staat een groot, rood huis. Het is een beetje ouderwets en krakkemikkig, want mama en papa zijn niet zo handig in dingen opknappen en regelen, maar het bos is vlakbij, en 's avonds schijnt er geel, knus licht uit het raam. Dat heb ik zelf gezien toen ik thuiskwam van de voetbaltraining.

Er wonen twee kinderen in het huis, Oskar en ik. Wij delen een kamer in de kelder. Ik slaap in het bovenste stapelbed en ben de baas. Oskar slaapt in het onderste bed en denkt dat hij de onderbaas is, maar eigenlijk ben ik degene die alles bepaalt. Ik bepaal wanneer we het licht uitdoen, en ik bepaal dat Oskar moet opstaan om het te doen. Ik bepaal of we het raam openzetten of de deur op een kier. En ik bepaal wanneer we praten,

en wanneer we gaan slapen. Ik wou dat ik ook kon bepalen dat Oskar stopte met snurken, want hij klinkt als een kapotte stofzuiger als hij op dreef komt. Maar de enige manier om hem te laten stoppen is door hem wakker te maken, en zodoende wordt het niet bepaald stiller, om het voorzichtig te zeggen.

Onze kamer is groot en rommelig, en alles was oké geweest als Oskar niet zou geloven dat er een monster in onze kleerkast woont. Vooral als het donker is, gelooft hij dat. Maar monsters bestaan niet. En als ze wel hadden bestaan, dan hadden ze in elk geval niet in de kleerkast gewoond. Waar moeten ze daar van leven?

‘Van sokken’, zei Oskar toen ik hem er op een avond naar vroeg.

Hij is vijf jaar en gelooft in zulke dingen. Ik ben drie jaar ouder en weet wel beter. Ik keek over de rand van het bed en liet mijn blik door de kamer dwalen.

‘Sokken?’ zei ik. ‘Dan hebben we dus overal op de vloer monstervoer.’

Er lagen zeker tien paar sokken daarbeneden. We trekken ze altijd uit als we circus spelen in het stapelbed. Sommige lagen op het bureau. Er staken er twee onder het bed uit. Een van Oskars sokken was boven op de voetballamp beland.

‘Denk je dat deze lekkere hapjes hier rustig hadden kunnen liggen als er een monster in de kast zat dat van sokken leefde?’ vroeg ik.

‘Nee’, zei Oskar toen hij even had nagedacht.

‘Precies!’ zei ik. ‘Doe het licht uit.’

Oskar vloog naar het lichtknopje bij de deur en drukte erop.

‘Maar Ida? Stel je voor dat het monster niet van sokken leeft’, zei hij na een poosje.

‘Dat doet-ie wel’, zei ik, overtuigd van mezelf. ‘En bovendien bestaan er geen monsters.’

‘Oké’, zei Oskar.

Even later hoorde ik het gebruikelijke gesnurk van hem onder me. Hij was niet meer bang en was in slaap gevallen.

Monsters, dacht ik gelaten.

Ik keek naar de kleerkast. Nu we het licht uit hadden gedaan, was het net een rijzige, donkere toren. Met een beetje fantasie, zoals Oskar die had, kon je je makkelijk voorstellen dat daar een monster in opgevouwen zat. Er is plek zat daar. Vooral aan de kant waar alleen maar nette kleren hangen. Oskar en ik hebben ons daarbinnen al duizenden keren verstopt.

Als ik een dief was geweest, was ik het huis binnengeslopen terwijl degenen die daar woonden in de keuken zaten te eten. En dan zou ik me de hele avond in zo'n kleerkast hebben verstopt. En als het stil werd en iedereen in slaap gevallen was, zou ik eruit sluipen en dingen stelen.

Ik draaide me in bed om zodat ik de kast niet meer zag. Zo irritant dat dat met die dief me nu te binnen schoot, vlak voor ik ging slapen. Monsters bestaan niet, dus het is dwaas om daar bang voor te zijn. Maar dieven bestaan wel. Dat weet iedereen.

Was de kastdeur dicht? Nee, de deur stond echt op een kiertje. Dat was zonet nog niet het geval, toch? Ik keek naar de donkere spleet. Hoe kon ik eigenlijk weten dat er niemand in de kleerkast zat? Was het niet een beetje gek dat de deur plotseling op een kier stond, zomaar vanzelf?

Ik kneep mijn ogen dicht en probeerde aan iets anders te denken. Oskar snurkte, de rivier ruiste, het raam knarste, mama en papa liepen boven over de vloer. Alle geluiden waren net als anders, maar in de kleerkast zat misschien een dief. Heel, heel stilletjes.

Toen werd ik boos. Hier op zo'n manier liggen, daar had ik echt geen zin in. Ik kon beter die kast gaan checken.

Zo stil als ik kon, klauterde ik uit het stapelbed. Op het bureau lag de atlas. Die is groot en zwaar, en op de voorkant staat een afbeelding van de aardbol. Daar kun je mensen wel een mep mee geven, dacht ik en ik pakte hem geluidloos op.

Ik stak mijn vrije hand uit naar de knop van de kastdeur. Maar precies op dat moment hoorde ik een geluid uit de gang! Iemand stootte tegen het rek waarop we natte kleren hangen.

De dief was de kamer uit gegaan! Daarom stond de kastdeur op een kier! Doodsbang schoot ik de kast in, recht in de armen van een gevild monster. Ik maaide als een gek met mijn armen om me heen, tot ik begreep dat het de onesie van Oskar was. Toen kon ik weer gerust ademen.

Maar waarom was het plotseling zo stil? Had de dief mij gehoord? Het voelde alsof ik een stuiterbal in mijn borst had, zo hard bonsde mijn hart.

En toen pakte iemand de deurklink vanaf de buitenkant vast. De deur ging wijdopen!

‘Nee!’ brulde ik en ik gaf een mep met de atlas.

Ik raakte de donkere gedaante midden op het voorhoofd en hij viel om, op de vloer.

Oskar werd abrupt wakker in zijn bed.

‘Een monster!’ schreeuwde hij.

Ikilde ook, zo hard als ik kon. En de gedaante op de vloer was aan het kermen. Papa kwam de trap af stuiven, als een lawine.

‘Wat gebeurt er?!’ riep hij en hij deed het licht aan.

Toen stopten we allemaal met gillen.

Oskar zat in zijn bed, wit van schrik. Papa stond in de deuropening met onze grootste koekenpan. En op de vloer tussen alle sokken lag mama en die hield haar voorhoofd vast. Er zat een grote rode plek waar ik haar met de aardbol had geraakt.

‘Alle kerstmisselijke kraaien nog aan toe, Ida’, jammerde mama en ging rechtop zitten. ‘Wat doe jij in die kleerkast?’

‘Ik wou checken of hier iemand was’, zei ik tam.

Oskar hapte naar adem.

‘Daarbinnen? En je zei nog wel tegen mij dat monsters niet bestaan!’

‘Geen monsters, joh, mafkees!’

Ik hoopte echt dat mijn familie snapte dat ik niet uit mijn bed gekomen was om te checken of er monsters in de kleerkast zaten.

‘Andere mensen’, legde ik uit.

‘Andere mensen?’ vroeg papa. ‘In de kleerkast?’

‘Ja. De deur stond op een kier.’

Het was niet zo makkelijk om dit uit te leggen nu het licht weer aan was.

‘Ik moest checken of daar een dief zat. Als jullie het absoluut moeten weten’, zei ik koppig.

Toen glimlachte papa even. Mama ook. Ik zag wat ze dachten. Ze dachten dat ik net zo kinderachtig was als Oskar. Mijn wangen begonnen te gloeien. En dat was des te erger, want nu dachten ze ook nog dat ik me schaamde. En dat was niet zo. Ik was boos.

Het is een belangrijk verschil, dat tussen monsters en dieven.

Het een bestaat, het ander bestaat niet. Ze zouden blij moeten zijn dat ik mijn verantwoordelijkheid nam. Het was niet leuk geweest voor mama en papa als al onze rijkdom verdwenen was, alleen omdat niemand zin had om te checken of er soms dieven waren binnengeslopen.

Ik marcheerde de kast uit en klom mijn bed in zonder nog naar hen te kijken.

‘Wat dacht jij dan?’ vroeg mama en ze knikte naar papa en de koekenpan. ‘Een monster of een dief?’

‘Ik?’ zei papa. ‘Nee...’

Hij draaide wat met de koekenpan, in de hoop dat het er zo iets natuurlijker uit zou zien om met een koekenpan op stap te gaan naar een slaapkamer. Het zag er niet natuurlijk uit.

Oskar was zo opgefokt van al het gedoe dat mama bij hem moest gaan liggen om hem tot rust te brengen. Hij tuimelde rond als een jong katje. Mama suste hem, al zingend. Ze streelde hem vast ook over zijn rug.

Plotseling wou ik dat ik zo klein was en zo’n breed bed had, met plek voor ouders. Ik wou ook dat ik niet wist dat dieven bestonden. Ik wou dat ik in plaats daarvan in monsters geloofde.

‘Ida? Wil je beneden komen, bij ons?’ vroeg mama.

Ik stond op het punt om nee te zeggen, maar toen klom ik de trap af en wurmde me naast mama. Daar was precies plek. Oskar snurkte al.

‘Er is een verschil tussen in monsters geloven en in dieven geloven’, zei ik, want dat moest duidelijk gezegd worden.

Mama knikte.

‘Maar bang zijn is toch bang zijn, hoe dan ook’, zei ze. ‘Toen jij klein was, was je bang voor de wc-borstel. Herinner je je dat nog?’

Ik herinnerde het me eigenlijk niet, maar het was leuk om dat te denken.

‘Nu kun je erom lachen’, zei mama. ‘Maar toen was je even bang voor de wc-borstel als Oskar voor monsters is. En als jij voor dieven bent. Het zijn steeds nieuwe dingen, maar het voelt hetzelfde.’

Ik knikte.

‘Ik bijvoorbeeld’, zei mama. ‘Ik ben bang voor...’

‘Sst’, zei ik snel.

Mama is heel goed in dingen uitleggen, maar vaak gaat ze iets te lang door en verknalt ze alles. Ik wilde niet weten waar mama bang voor is. Als zij ergens bang voor is, dan ben ik er dus zeker gigabang voor.

‘Wat een ellendig idee’, zei ik na een tijdje.

‘Wat?’ vroeg mama slaperig.

‘Dat als je stopt met bang zijn voor iets, je hersenen dan iets nieuws vinden om bang voor te zijn, wat

gevaarlijker is, en dan wordt het alleen maar erger en erger, hoe groter je wordt.'

'Hm', zei mama.

Ze lag met haar ogen dicht. Sliep ze? Midden in dit belangrijke onderonsje? Ik wilde alweer beledigd naar mijn eigen bed klimmen, maar toen zei ze: 'Als we groter worden, hebben we vaak iemand anders om op te passen. Dan gaat het beter.'

'Echt waar?'

'Ja', zei mama. 'Als je iemand hebt om op te passen, die kleiner en banger is, dan is er, zeg maar, niet evenveel ruimte om zelf bang te zijn. Daarom wou ik ook zo graag een broertje of zusje toen ik klein was', voegde ze eraan toe.

En toen vertelde ze dat oom Øyvind, haar grote broer, 's avonds altijd met haar mee moest lopen, de zoldertrap op en af. Want mama geloofde dat er een spook achter het behang woonde, dat door een spleet naar buiten kwam als het donker was. Ik lachte.

‘Maar nu heb ik Oskar en jou om op te passen, dus nu durf ik helemaal alleen alle trappen op te lopen. Geen enkel probleem.’

Ze stopte het dekbed om ons heen, en haar gezicht was zoals ik het zo graag zie. Zo dankbaar, op de een of andere manier.

Ik hoorde haar stappen op de trap toen ze naar boven liep. Het raam knarste. Buiten ruiste de rivier. Oskar snurkte als een gepensioneerde.

Ik dacht even aan dieven, even aan de wc-borstel en even aan papa met de koekenpan. Maar toen kroop ik lekker tegen Oskar aan en dobberde dromenland in.

